

MESEČNIK ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice 0-40 Lit, za vse ostale 6 Lit.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva c. 19. Telefoni: 30-21, 30-22, 30-23, 30-24.

LETNIK VI.

SEPTEMBER 1941-XIX

ŠTEV. 9

Otiraj bratovske solze ...

(Simon Gregorič)

Oznanjujmo, skazujmo in izvršujmo vedno in povsod pravičnost in ljubezen! To nam veleva ura, ki jo preživljamo. To je glas božji, ki nam kliče in govori iz bojnega groma.

Ali bomo ta glas božji poslušali in razumeli?

Zdaj imamo priliko pokazati, da ga razumemo. Nastopilo je pomanjkanje; živila so nam strogo odmerjena. Pa kdor jih ima s čim kupiti, si jih bo že preskrbel. A kdor nima?!

Revščine je bilo vedno dosti. Zdaj je bo na kupe. Poletje se bo že kako pretolklo; a zima, ki je vedno huda, bo letos še hujša.

Zdaj pokažimo Slovenci, da smo si res bratje med seboj! Živeti moramo vsi! Saj nas je itak malo — ali naj še en del teh od hudega pogine? Kako moreš ti, ki imaš vsega za potrebo in čez potrebo, mirno in zadovoljno uživati, kar imaš, ko poleg tebe tvoj brat poginja? Ali si človek — ali kaj si?! Če si človek, in še bolj, če si kristjan, ne moreš tega mirno gledati. »Kdor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata v potrebi, pa zapre svoje srce pred njim, kako prebiva ljubezen božja v njem?« vprašuje apostol ljubezni.

Treba je, da zastarele pojme o imetju času primerno prilagodimo in spremenimo. Zasebna last je seveda upravičena. To pove narava sama; tisti, ki pobijajo zasebno last ter hočejo, da je vse vseh, se v praksi sami prepričujejo, da je popolna enakost vseh nemogoča, ker narava tega ne dopušča. A pravica do zasebne lasti ni absolutna in neomejena. »Moje je in s svojim delam, kar hočem,« tako tisti, ki imajo, mislijo. Prijatelj, ne tvoje, marveč božje je. Kar imaš, nimaš sam od sebe, saj nisi iz nič naredil. Stvarnik je vložil v zemljo zaklade, od katerih živimo. A Stvarnik je namenil te zaklade vsem ljudem. Vsem, katerim je dal življenje. Če jim

je dal življenje, jim je moral dati tudi pogoje življenja. Kako naj žive, če pogojev življenja nimajo?

Ali zdaj razumemo, da človek nima absolutne neomejene pravice do svoje lastnine? Če bi to bilo, bi navsezadnje mogel en človek vse zaklade sveta nagrabiti v svoji roki in bi rekel: »Moje je in s svojim delam, kar hočem,« bi nikomur nič ne dal, vsi drugi ljudje pa bi morali poginiti. — Dasi se kaj takega v resnici ne bo nikoli zgodilo, vendar je ta logični sklep pravilen, in ta logični sklep je dokaz, da človek ni brezpogojno gospodar svoje lastnine. Gospodar vsega je Bog, človek je le oskrbnik in mora upravljati svojo lastnino po božji volji. Volja božja pa je, da vsi ljudje žive; da imajo, kolikor za življenje potrebujejo.

Kdor torej več ima, kakor potrebuje, je dolžan od svojega dati tistim, ki nimajo toliko, kolikor potrebujejo. Če ni dolžan iz stroge pravice, je dolžan iz ljubezni. Summum ius je v tem primeru summa iniuria. Najstrožja pravica — najhujša krivica. In ta krivica — kolikokrat se godi, a se imajo krivičniki za največje poštenjake!

Temu mora biti konec! Konec pa bo le, če zavladata med ljudmi popolna pravičnost in ljubezen. In zato je naša dolžnost, oznanjati pravičnost in ljubezen z vseh streh, po vseh cerkvah, po cestah in trgih, po hišah in polju, po listih in knjigah, vedno in povsod! Tistim, ki pa tega še nočejo slišati, je treba trobiti na ušesa toliko časa, da bodo spreslišali.

Boj umazani sebičnosti! Glejmo in učimo gledati v trpečem bližnjiku brata! To je tudi edino pravo rodoljubje in narodnjaštvo, resnična ljubezen do domovine. Kdo pa je domovina, če niso ljudje, ki tukaj prebivajo? Kaj mi hočejo sami hribje in doline — brez ljudi? Ti šele

dado domovini dušo, življenje. Živela domovina! se pravi: Živeli moji rojaki, ki tu prebivajo! Zato si pomagajmo medsebojno, da moremo vsi živeti! Potem bo domovina živela. Drugače je »domovina« prazna beseda; bolj samoljubje, kakor bratoljubje.

»Lepše je dajati, kakor prejemati,« trdi sv. Pavel in ima prav. Nič ni lepšega, nič slajšega, kakor drugim dobro storiti, trpinom gorje lajšati. To tisočkrat odtehta zavest: »Imam!« Imej! A imej za to, da rabiš po pameti in potrebi in da — daš!

»Dajte in se vam bo dalo, dobro, potrebno, zvrhano mero! S kakršno mero boste namreč merili, s tako se vam bo odmerjalo.«

Vi govorniki nimate lepšega predmeta, kakor govoriti o pravici in ljubezni. Vi pisci nimate lepše naloge, vi javni delavci nimate lepšega poklica, kakor je to. Nič lepšega, nič boljšega ne morete govoriti, pisati in delati, kakor sta pravica in ljubezen. Pravica in ljubezen nad vse!

Le pravica in ljubezen moreta lice sveta spremeniti. Brez teh dveh bo svet ostal jama razbojnikov. Napravimo povsod pravici pot, napolnimo svet z ljubeznijo in ga bomo preustvarili!

Le potem bo svet po tej drugi svetovni vojski boljši, — ne slabši, kakor je bil po prvi.

To je, kar nam veleva sedanja ura, kar nam Bog govori v tej uri.

Ali bomo razumeli ta božji velelnik? ...

★

Op. ur.: Gornji članek je objavil »Slovenec« dne 8. avgusta 1941. »Naša moč« je ves čas svojega izhajanja klicala narod k pravi vzajemnosti, kakor se ta naravnost vzorno očituje v pravilih in poslovanju Vzajemne zavarovalnice, ki ji je vodilno gesto: Vsi za enega, eden za vse!

Zavaruj pravo vrednost!

Za popoln uspeh zavarovanja je bistvene važnosti, da vedno zavaruješ pravo vrednost, pravo vrednost poslopij in premičnin pri požarnem zavarovanju, pravo vrednost tvojega dela in pridobitnega učinka pri nezgodnem zavarovanju, pravo vrednost izgube, ki bi za tvoje ljudi in tvoje gospodarske naloge nastopila v primeru smrti in podobno. Kdor sklene zavarovanje, ne da bi ob sklepu vesno precenil vrednost tega, kar zavaruje, ne bo v primeru izgube in nesreče mogel občutiti polnosti blagoslova, ki ga zavarovanje za človeško družbo v resnici predstavlja.

Vrednost zavarovanega objekta se pa tudi v času trajanja zavarovanja lahko spremeni, spremeni zaradi valovanja v denarni vrednosti, zaradi padanja in dviganja cen in zaradi novih nepredvidenih gospodarskih ter družabnih razmer. Zato mora zavarovanec tako rekoč neprestano paziti, če je res tudi v vsakokratnih razmerah pravilno zavarovan.

Poglejmo na primer zavarovanje zoper požar. Gospodar je sklenil tako zavarovanje, da bi v primeru požara res tudi dobil polno odškodnino, t. j. povrnjeno resnično škodo, po požaru nastalo. Če mu tedaj zgori streha, vredna 2000 lir, bo teh 2000 lir tudi dobil, če je bila streha za to vsoto zavarovana. Če je bila zavarovana za manjšo vsoto, mu seveda zavarovalnica ne more in ne sme izplačati toliko, kot znaša resnična škoda. Seveda pa zavarovalnica tudi ne more in ne sme izplačati več, kot je znašala resnična škoda, čeprav bi bila po požaru uničena stvar višje zavarovana, kot je bila njena resnična vrednost. Sedaj je pa jasno, da imajo poslopja in premičnine danes povsem drugačno ceno kot pa n. pr. pred tremi leti. Prav vse — izvzemši deloma stanovanjske najemnine — se je v zadnjih letih podražilo, podražilo celo za 100 in več odstotkov. Če si tedaj sklenil zavarovanje pred tem dvigom cen za takratno resnično vrednost, potem si sedaj daleč prenizko zavarovan. Čeprav zavarovalna doba še ni potekla, si dolžan v svojo lastno korist zavarovanje popraviti, t. j. zvišati. To storiš

najlažje, če se obrneš na krajevnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice. Ti krajevni zastopniki imajo navodila in naročila, ki v vsem varujejo koristi zavarovancev. Zato se jim smeš brez pridržkov zaupati.

Kljub splošnemu dvigu cen se pa nekaj vendarle ni podražilo. Premija je namreč ostala ista, kot je bila v prejšnjih letih. Prav to dejstvo ti ureditev zavarovanja na pravilno višino še posebno olajšuje. Zavarovalnice ob sedanjih premijah le z velikimi žrtvami zmagujejo svoje obveznosti, ker morajo tudi same vsako stvar dosti dražje plačati. Vendar zavarovalnice vedo, da morajo stati v službi naroda in da morajo tedaj čimdalje vzdržati, ne da bi obremenjevale zavarovance.

Kar velja za požarna zavarovanja, velja v nič manjši meri tudi za vsa druga zavarovanja. Če se n. pr. zavaruješ pri »Karitas« za posmrtnino, potem že vsaj približno veš, koliko bo treba svojcem za kritje najpotrebnejših izdatkov ob tvoji smrti. Ne bi bilo pametno, če bi se zavaroval za manj, kot pa bodo po sedanjem tvojem mnenju ti izdatki znašali. Ko se zavaruješ zoper nezgode, kaj lahko preračunaš, koliko bi tvoji ljudje in koliko bi tvoje gospodarstvo v primeru nezgode trpelo. Temu primerno boš določil zavarovalne vsote, za katere se zavaruješ. Prav tako lahko višino rizika preceniš pri sklepanju vseh drugih zavarovanj, preceniš vsaj približno in po načelih verjetnosti.

Vsa ta skrb navidezno vnaša v zavarovanje neki nemir. V resnici je pa prav narobe: Le tisti namreč, ki je pravilno, to je dovolj visoko zavarovan, je lahko res miren v pogledu pričakovanja povsod možnih gospodarskih udarcev. Seveda pa tudi ne sme zanemarjati točnega plačevanja premij.

Zato ti priporočam: Vzemi si med drugimi skrbmi večkrat tudi za to čas, da boš pregledal svoje police in ocenil, če je tvoje zavarovanje še pravilno! Če ni, obrni se na zastopnika Vzajemne zavarovalnice. Če je pa pravilno, ti bo taka kontrola svojih zavarovanj vlila novega miru in samozavesti.

Živalska hraniva

Nadaljevanje iz 7. številke.

Manjšo hranivno vrednost imajo pljuča mladih živali, ker je v njih manj mesa (mišičja) kakor hrustanca, ki tvori stene dušnikov (dihalnih cevčic). Približno enake vrednosti je želodec ali, kakor mu navadno pravimo, vampi. Veliko večjo hranivno vrednost imajo jetra in obisti (ali ledvice). Jetra so edini del živalskega telesa, ki vsebuje časih poleg beljakovin in tolsče tudi znatne množine krvnega sladkorja, saj so jetra sladkorna tvornica in zaloga v telesu. Omembe vredno je dejstvo, da so prišla jetra v veljavo kot zdravilo. Odkrili so namreč v jetrih snovi, ki vplivajo zelo ugodno in celo močno na pravilno obnavljanje krvi pri raznih krvnih boleznih (malokrvnosti, bledici, belokrvnosti i. dr.). Te zdravilne snovi se nahajajo v presnih jetrih vseh mladih živali (telet, prašičev, jagnjet, kozličev, kur, gosi in dr.), a se z navadnim pripravljanjem v kuhinji izdatno porazgubljajo. Kdor hoče imeti od jeter tudi zdravilni učinek, mora uživati jetra surova ali pa prav na hitro

pripravljena v pol surovem stanju. Kuhinjskih navodil v te namene je več, ker smo različnih okusov. Za zdravilne namene so izumili že več tovarniških izvlečkov iz svežih živalskih jeter, ki se dajo uživati ali celo vbrizgati v telo. Izvlečke s podobnim učinkom napravljajo tudi iz želodca, ki se pa ne da uživati v surovem ali polsurovem stanju.

Možgani in bela jetra (priželje) so priljubljeno hranivo, izdatno kakor dobro meso, vsečno pa zategadelj, ker se dajo pripravljati tudi v redki tekoči obliki za ljudi s slabotnimi prebavili. Zelo dragoceno hranivo je kostni mozeg, ki vsebuje malo beljakovin (1—2%), a veliko množino tolsče (okoli 80%), in se da uživati tudi surov, namazan na kruh ali drugače.

Prezreti ne smemo hrustanca, ki ga uživamo v obliki telečjih ali prašičjih glav in nog. Hranivna vrednost hrustanca je tolika kakor mesa, dasi vsebuje hrustančevina drugačne beljakovine, klejaste snovi, ki so pa v našem telesu prav tako uporabne in morda

VESELI DOGODKI

V zadnjem času je KARITAS izplačala po 38 lir naslednjim naročnikom:

Pavšek Marko, Čadole 86,
Lauš Sonja, Ljubljana,
Bajda Pavla, Ljubljana,
Kopač Milena, Vič,
Zajc Angela, Laze,
Rihar Gabrijel, Savlje,
Japelj Marjeta, Notranje gorice,
Štrubelj Ljudmila, Rudnik,
Kržišnik Emil, Ljubljana,
Čopar Peter, Ljubljana,
Sirnik Ivan, Dravlje.

Po posebnih dodatnih zavarovalnih pogojih za zavarovanje KARITAS sta poleg tega tudi oče in mati novorojenega otroka oproščena enomesečnega prispevka. Te ugodnosti so deležni samo že nad eno leto zavarovani starši in njihovi otroci.

KARITAS.

Zahvala

Podpisana se prav lepo zahvaljujeva za izplačilo 38 lir ter oprostitev enomesečnega prispevka ob rojstvu hčerke Silvice. Zavarovanje »Karitas« vsakomur najtopleje priporočava.

Zahvalo blagovolite objaviti v »Naši moči«.

Grilanc Justi in Josipina,
Nove Jarše 59,
Ljubljana

Slabo je naletel. Fičfirič se skuša približati gospodični Veri: »Gospodična Vera, ali hočete pogledati sonce mojega življenja?« — Vera: »Zelo rada. Srečna bom namreč, če bom vedno 149,500.000 kilometrov oddaljena od vas!«

Skromnost. Večkratni milijonar König je bil zaročen z gospodično Ivo. Nekoč jo obišče in pravi: »Veš, nič mi ni všeč, kar ljudje o tebi govorijo. Pravijo namreč, da me jemlješ samo zaradi mojih osem milijonov.« — Iva: »Kaj se oziraš na take neumne govornice! Verjemi, da bi te vzela, čeprav bi imel samo en milijon.«

Milo za drago. Sodnik: »Priča, opozarjam vas, da ste pred sodiščem dolžni govoriti samo čisto resnico. Povejte tedaj samo to, kar ste sami videli in slišali, ne pa ono, kar so vam ljudje pripovedovali. Najprej nam povejte, kdaj ste rojeni?« — Priča: »Ne smem povedati, ker to so mi drugi povedali.«

Prijazen nadzornik. Nadzornik proge naleti na samomorilnega kandidata, ki se je vlegel na železniški tir. Samomorilec: »Ali ima ta vlak zamudo?« — Nadzornik: »Da, celo uro! Če se vam mudi, izvolite na drugi tir, tam imate vlak že čez dve minuti.«

Otroška logika. Pavlek (še le štiri leta mu je): »Mamica, tako me boli trebuh!« — Mamica: »Vidiš, zato te boli, ker je prazen. Zakaj pa nisi hotel pri kosilu jesti?« — Drugi dan pride na obisk stric Jakob. Med pogovorom toži: »Danes me pa že presneto boli glava!« Oglasi se Pavlek: »To pride od tega, ker je prazna, pravi mama.«

1000 lir nagrade

dam tistemu, kdor kaj ve o konju: rdeč »šimel«, visok 169 cm, obseg 190 cm, star 7—8 let. Oddan je bil 12. III. t. l. v 16. art. puk, žig 847, sedaj gotovo že brez žiga. Razpuščen je bil v Sevnici, Kržišče na Dolenjskem. — Sporočite, prosim, na naslov: Lovšin Janez, Goriča vas 26, p. Ribnica.

Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS,

Ljubljana.

Podpisana se najtopleje zahvaljujem za točno izplačilo zavarovalne vsote po mojem možu, ki je umrl vsled nesreče. Zavarovana sva bila šele nekaj mesecev. To prekorišno zavarovanje vsakomur toplo priporočam.

Prosim, da to moje zahvalo objavite v »Naši moč«.

Vel. Poljane, 18. julija 1941.

Peterlin Frančiška, s. r.

V šoli. Učitelj: »Če razrežemo krompir na osem delov, kaj dobimo, Plavčak?« — Plavčak: »Krompirjevo solato!«

Med gledališkimi igralci: Igralca Rajko in Slavko stojita pred ogledalom in se pripravljata za nastop. Rajko: »Slavko, saj ti si za celo glavo večji od mene.« — Slavko: »In za tisto, kar je v glavi.«

Mladi zakonec. Ona: »Kakšna nesreča, Vladko! Hotela sem te presenetiti s torto, ki sem jo sama napravila, pa jo je pojedel pes.« — On: »Nič se ne razburjaj, dušica. Če bo crknil, ti bom že drugega kupil.«

Anekdota o Rossiniju. Neki bogataš povabi slavnega skladatelja Rossinija na kosilo. Po kosilu sede bogataš h klavirju in odigra nekoliko skladb. Nato se obrne h gostu in pravi: »No, mojster, kaj pravite k moji igri?« — Rossini: »Hm, v svoji hiši lahko človek počne, kar mu drago.«

Dolgo žalovanje. »Ali se je gospa Tina že potolazila, ko je toliko žalovala za svojim možem?« — »Ah, kje neki! Nimate pojma, kako dolgo traja, preden človeku izplačajo posmrtnino.« (Rajni gotovo ni bil zavarovan pri Karitas. Karitas namreč izplačuje posmrtnino vedno takoj in točno.)

Navihaneec. Pepček vodi kravo. Sreča ga sosed Jezičnik in vpraša: »Kam pa pelješ kravo?« — Pepček: »K živinozdravniku!« — Jezičnik: »Ejej, ali je morda bolna?« — Pepček: »Ne ni!« — Jezičnik: »Aha, najbrž se slabo molze.« — Pepček: »O ne, izvrstna mlekarica je.« — Jezičnik: »Hm, čemu jo potem vodiš k živinozdravniku?« — Pepček: »Kam drugam naj jo vodim, če je pa njegova.«

Vizitka. J. J. Rousseau in Voltaire sta bila velika prijatelja. Nekega dne stopi Rousseau v Voltairovo stanovanje. Voltaire ni bilo doma. Rousseau je pri tej priliki opazil, da je Voltairovo stanovanje strašno neurejeno. Knjige in papirji so ležali vseprek, po tleh in po pohištju je bilo za prst prahu. Rousseauja, ki je bil znan kot prijatelj reda in snage, je to ujezilo in s prstom zapiše v prah na mizi besedo: Cochon (t. j. svinja). — Ko je drugi dan na ulici srečal Voltaira, ga je hotel še ustno okregati: »Veš kaj, prijatelj, včeraj sem bil v tvojem stanovanju...« — Voltaire ga prekine: »Vem, vem, našel sem namreč na mizi tvojo vizitko.«

še bolj kakor mesne beljakovine. Vsaka gospodinja ve, da tudi najboljše meso samo ne daje dobre juhe, pač pa kosti. Vsaka kost vsebuje nekaj hrustančevine, saj je nastala iz hrustančaste osnove, in pri kuhanju se hrustanec raztaplja, kar daje juhi značilno vsebino. Iz hrustanca in kosti se da napraviti gosta klejasta juha, ki se na hladnem strdi v znano žolico, ki je mnogim priljubljena jed. Ta klej ima pa poleg izdatne hranilne vrednosti še odlično posebnost, da je uspešno sredstvo pri raznih krvavitvah. Klejaste snovi pospešujejo zgoščenje ali strjevanje krvi v odprtih, krvavečih žilah. Še bolj učinkovit je klej, ki je umetno tako pripravljen, da se da kar vbrizgniti v telo. Iz tega preudarjanja je umevna starodavna navada naših kmetskih družin, da se ob veselih dogodkih, ko se pojavlja nov družinski član, kuha kurja juha, ki je prav za prav v bistvu klejast zwarek.

O mesnih shrankih (konservah) in izdelkih treba vedeti, da so vsi v zdravstvenem pogledu manj vredni v primeri s svežim mesom, zato ker se vsako meso rado razkroja in so razkrojnine zelo nevarne.

Najbolj zanesljiv način shranjevanja mesa je naglo shlajenje nepokvarjenega mesa in hranjenje v prostorih s toplino pod zmrzališčem. V takih shrambah se drži meso užitno neomejeno dolgo. Pred nekaj leti so odkrili v severnosibirskih z ledom pokritih močvirjih mamute, slonom podobne živali izza predčloveške dobe, popolnoma ohranjene, njihovo meso je bilo po več tisočletjih lepo sveže.

Klavnice, trznice, bolnišnice, zdravilišča, gostilne in najmanjša gospodinjstva imajo dandanes hladilnice, kjer se shranja meso sveže v vsakem letnem času.

Drugi, prastari način shranjevanja mesa je izsuševanje. Suho meso se dobro drži v suhih prostorih, v količkaj vlažnih pa kmalu razpada. Zato ni sušenje mesa primerno za vsak kraj in tudi ne za vsako vrsto mesa.

Sol je priznано sredstvo za shranjevanje mesa, ker sol preprečuje rast in razvoj kvarnih glivic. Navadno se sveže meso namaka nekaj časa v razsoli, močni raztopini kuhinjske soli z dodatki, kakor je soliter, ki ohranja mesu še rdeči šar.

Priljubljen način shranjevanja mesa je prekajevanje v hladnem dimu. V hladnem dimu je namreč neka snov, ki mori škodljive kali ali glivice, nevarne mesu in je prav zaradi tega svojstva dobila ime kreozot, po naše ohranjevalka mesa, ki daje mesu tudi poseben okus. Kreozot se mnogo rabi v zdravilstvu.

Navadno se pri shranjevanju mesa rabijo ozir. združujejo vsi trije našteti načini, soljenje, sušenje in kajenje, povejano ali prekajeno meso je suho, slano in s kreozotom prepojeno.

V naših krajih se tako shranja večinoma samo svinjina. Dajo se prekajevati na isti način tudi druge vrste mesa, kar pride v poštev pri zasilnih zakolih ponesrečenih domačih živali. Nekoč sem jedel v Trenti izvrstno prekajeno gamsovo gnjat. Tisto pomlad je plaz zasul veliko čredo, menda nad 60 gamzov.

Mesnih izdelkov je nešteto vrst. Doma se izdelujejo raznovrstne klobase, pečenice, jetrnice in krvavice, v obrtnih mesarijah salame in razne druge mesne zmesi, stlačene v živalska črevesa in umetne vrečice, v tovar-

niških mesarijah pa se pripravljajo raznovrstne mesne jedi, ki so shranjene v neprodušno zaprtih pločevinastih posodah. Žal, žal, da prihaja v te oblike prevečkrat tako meso, ki v sveži obliki ne najde več kupca.

Kakšno je zdravniško mnenje o vseh teh mesnih shrankih in izdelkih? Če je uporabljeno meso neskvarjeno in je način shranjevanja neoporečen (najbolj zanesljivo je shlajevanje), potem ni zdravstvenih pomislekov proti uživanju takega mesa. Vendar za prehrano bolnikov mesni shranki in izdelki niso primerni že zaradi morebitnih okvar ne, pa tudi dražljivih primesi. Izjema je na posebno nežen ali mil način pripravljena t. zv. praška gnjat. Izrecno svarim pred shranki v klopotajočih škatlah!

Živalske tolšče se glede hranilne vrednosti ne razlikujejo med seboj (okoli 8500 do 9000 K na 1 kg), pač pa je nekaj razlike v prebavnosti na primer med čisto svinjsko mastjo in govejim lojem. Mnogo je potvorenjene masti v prometu. Ponareja se največ masla s pomočjo loja. Umetno maslo ali margarina je postavno dovoljeno, če je kot tako označeno. Toda, toda... Omembe vredno je še ribje olje, narejeno iz jeter severnomorskih rib, ki pa se ne rabi za zabelo, ampak kot zdravilo zaradi snovi, ki pridejo kmalu v razgovor.

Ob koncu tega poglavja o živalskih hranilnih se da povzeti tole: Samo mleko je popolno hranivo za prvo življenjsko dobo, za odraslega delujočega človeka bi trebalo 4 do 5 litrov mleka na dan, kar bi ga trajno ne zadovoljevalo. Še prej bi se naveličal, če bi kdo moral živeti ob samih jajcih ali mesninih. Ta občutek odpornosti ali zoprnosti je naravni odziv zdravega telesa, ki se upira prevelikemu obremenjevanju, da mora iz beljakovin tvoriti še tolšče in sladkor. Mesna ali pretežno mesna hrana daje toliko žlinder, ki jih telo ne more izločiti v zadostni meri. Zastajanje beljakovinskih razkrojin je bistvo prolina (putike) in sorodnih bolezni.

Še en preudarek! Vse živali, ki se hranijo z rastlinjem, se dajo udomačiti in dobro uporabljati za delo in v druge namene. Živali pa, ki se hranijo z živalmi, se ne dajo krotiti in ne koristno uporabljati, ker so lene, prekanjene in krvoločne. Neugodni vpliv enostranske živalske prehrane se pozna tudi na ljudeh!

Opredeba. Sinček: »Oče, kaj je to plebiscit?« — Oče: »To je narodna samoodločba, pri kateri močnejši dobi večino.«

Nos mu pravi. Gospod Kozarec pride zjutraj v pisarno in reče svojemu tovarišu: »Veš, tak-le rdeč nos, kot ga imam jaz, je nekaj čudovitega. Pomisli, danes me nekdo ustavi na cesti in me vpraša, če imam kaj praznih steklenic na prodaj.«

Kdor ne napreduje, nazaduje! Kdor se ne zavaruje, si sreče ne kuje!

Je že strokovnjak. Sodnik: »Predvsem dobro poslušajte, kakšne posledice bi si nakopali, če bi po krivem prisegli.« — Priča (vpade): »Hvala, hvala, gospod sodnik! To že sam vem. Sem bil zaradi krive prisege tri leta zaprt.«

Prehitro se je razveselila. Poklukar pride pozno zvečer domov in reče ženi: »Meta, moja zlata...« — Žena (ga prekine): »Vendar enkrat prijazna beseda. Ze deset let mi nisi kaj takega rekel.« — Mož: »Meta, moja zlata ura je šla po gobe.«

Mojim dragim mladim prijateljem!

Zadnjič ste bili gotovo nekoliko razočarani, ker vam nisem napisal drugega kot dolgo zlogovnico. Upam, da boste imeli pri reševanju mnogo razvedrila. Kar se pa mojega pisma tiče, vam lahko povem, da je šlo v koš. Da, tudi meni se prigodi, da šavsne po proizvodih mojih klavnih možganov nenasitni koš. No, Bog mu daj dober tek!

Kar sem vam hotel danes povedati, je pa tole: Zadnjič sem spet čital v časopisih, da je eden izmed vas našel nekaj okroglega. Menda je mislil, da je tisto žoga in se je začel z okroglo stvarjo igrati. Naenkrat je pa v kroglu nekaj zašumelo in bum! — krogla se je razletela, igralcu odnesla pol glave in roko ter ga ubila. Kaj se je zgodilo. Časopisi so zapisali, da je Korenov Franček našel v grmu ročno bombo, ki jo je tam pred meseci odvrget nekaj vojak. S to nevarno stvarjo se je igral, kot da ima bučo v rokah, pa je bilo po njem. A ni bil Korenov Franček edini. Kar vrstijo se po časopisih poročila, kako otroci staknejo tu bombo, tam granato in kako mlada življenja zaradi tega ginejo.

Veste, kaj bi jaz napravil, če bi kaj takega našel? Še dotaknil se ne bi nevarne reči. Domov bi tekel, pa o najdbi obvestil koga izmed odraslih. Ti so pametni ljudje in vedo, da je treba stvar takoj naznaniti oblastem, ki že vedo, kaj morajo ukreniti. Korenov Franček bi zdaj prav gotovo tudi tako storil, če bi še živel. Mene je pa že davno življenje naučilo, da se z nevarnostjo ni varno igrati. Čujte!

Bilo je prav soparno poletno popoldne. Ob reki sem pasel živino. Obadi so prav nemarno dražili živino, da se ni in ni hotela pridno pasti. Pa tudi meni je bilo neznanstvo vroče. In se domislil, da bi mi kopel hudo prijala. Ata so mi sicer večkrat zabičali, da se v tisti reki, polni tolmunov, brzic in vrtincev ne smemo kopati. Tisti hip sem na atove opomine čisto pozabil. Slečem se in hajdi v vodo. A že me pograbi vrtinec in začne me vrteti, da sem videl vse zeleno. Tedaj me pograbi močna roka. Bil sem prepričan, da je segel po meni sam povodni mož. Hvala Bogu, ni bil on, pač pa moj dobri atek. Ko so ata stresli vodo iz mene in sem spet stal krepko na svojega rojstva nogah, so mirno stopili v grm. Po kaj neki, mislite? Tudi jaz sem se tako vprašal, a imel kmalu odgovor. Brez besede so odrezali brezovo vejo, jo očistili listov in mi s prstom pomigali. Kot discipliniran fant sem seveda junaško stopil prednje; ata so zavihтели brezovko in me nakrišpali, da tega svoj živ dan ne pozabim. Pa nisem prav nič hud na ata. Kaj še! Še hvaležen sem jim. Ko je namreč brezovka svoj posel opravila, so mi napravili pridigo, ki mi še danes odmeva po ušesih. Rekli so: »Ali sem rekel ali ne, da se tu ne smeš kopati? Ali veš, da bi bil lahko utonil? Pomisli, koliko žalosti bi bil napravil nama z mamo! In še več takega so mi povedali in sem vedel, da govori iz njih sama ljubezen. Med tem najinim »razgovorom« je bila živina brez pastirja in jo je ubrala v sosedovo deteljo. Telico je zaradi tega začelo napanjati in imeli smo strašne skrbi zaradi nje. Mama, ki so zmeraj z menoj držali, so zvečer rekli ateku: »Vidiš, fanta pretepaš, medtem bi pa bili lahko ob telico! Ata so mamo prijazno pogledali in pristavili: »Pa ti menda ni telica bolj pri srcu kot fant?! Lahko da bo fant še kdaj koristil domovini in zato je treba nanj predvsem paziti!« Kot da je bilo večeraj, sem si vse to zapomnil. Nobene nevarnosti se ne bojim, a brez potrebe se od takrat v nobeno ne spuščam.

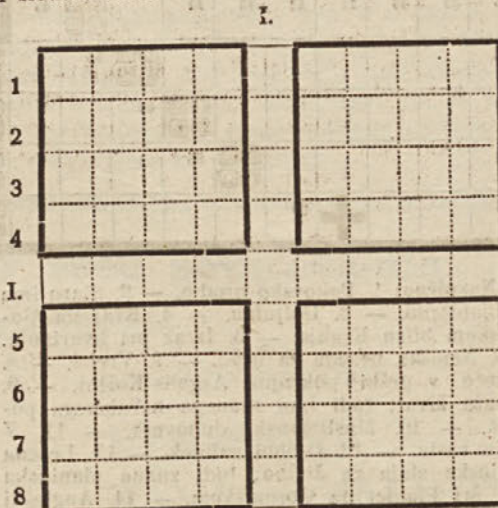
Tudi vam bi rad napravil glede ravnjanja z najdenimi strelivi pridigo, ki bi onemogočila vsako nadaljnjo nesrečo. Čeprav vas imam rad, vendar tako globoko, kot seže v srce beseda dobrih staršev, moja gotovo ne more seči. Povem le to: Za vsako življenje — in za mlado življenje še

posebno — je škoda, neprecenljiva škoda. Zato ga varujte in se ne ukvarjajte z nevarnostmi, katerim se lahko ognete, če izkušene ljudi poslušate!

To sem vam moral povedati in si olajšati vest. Drugače bi mi bilo, kot da bom sokriv nesreč, ki bi še nastale.

Za julijsko nagradno nalogo pa niste bili posebno navdušeni. Dražgonov Tine mi namreč piše: »Drugič nam zastavi tako nalogo, da jo bomo vsi lahko reševali. Mi namerč nimamo niti pedi zemlje in tedaj ne morem pisati o pridelovanju hrane.« Zato pa vseeno dobi nagrado, samo da se je oglašil. — Naša mala Jožeta Marinčeva pa je v odgovoru samo takole vzdihnila: »Kaj nam pomaga, če ljudje veliko pridelajo, ko pa moramo vsak perešček solate drago plačati, a nimamo s čim!« Pepca, vsaj v malo tolažbo naj ti bo knjiga, ki ti jo pošljem. — Kristina Zelnikova s Kočevskega mi je obširno popisala, kako so vsak košček zemlje zasadili s krompirjem in fižolom. Pot ji je curkoma lil, ko je vihtela lopato. In tudi milo se ji je storilo, ko je iz vrta, kjer je sicer rastle toliko lepih evellie, nastajalo krompirišče. O, Krista, če bo na krompirišču zrastle tudi mnogo krompirja, stavi kaj, da se ti bo ob njega polni skledi še bolj milo storilo. Lepa knjiga naj ti pa pomaga k dobri volji. — Milan Zrnčev iz Suhe krajine pravi: »Veste, pri nas pojemo največkrat tisto: Repa, korenje, slabo življenje! Pa še tega pri nas ne zraste mnogo. Trudili smo se letos mnogo bolj kot druga leta, da bi zemlji, ki je pri nas pravečala mačeha, izyabili čim več hrane. Če bo Bog naš trud blagoslovil, bomo pridelali vsaj toliko, da bo trud skromno poplačan.« Vem, Milan, kako je v Suhi krajini. Upam pa, da boš imel s knjigo vseeno veselje.

Končno zastavljam še novo nalogo. Poglejte si sledečo sliko:

Kaj bi s tem, se sprašujete? Takoj vam povem. Imate štiri debelo obrobljene kvadrate. V te kvadrate vpišite vodoravno besede, ki sledeče pomenijo: 1. Najbližja in najljubša sorodnica. — O njej pravijo, da novo mašo poje. — 2. Najbližji in najljubši sorodnik. — Ze sveto pismo pravi o njej, da jo vidimo v očesu bližnjega, bruna v svojem očesu pa ne. — 3. Nastopi, če ugasne svetloba. — Druga beseda za siromaštvo. — 4. Bajeslovno bitje, o katerem bajka pravi, da se je hotel dvigniti k soncu; ker pa je imel peruti prilepljene z voskom, se je vosek ob sončni toploti stopil in predrznež je štrbunknil v morje. — Romunsko mesto ob reki Maros. — 5. Pisalna priprava. — Mesto v srednji Italiji, znano po tem, da ima stolnico s pošev stojiščem stolpov. V bližini tega mesta se je pred kratkim ubil Ducejev sin Bruno. — 6. Grška pokrajina ob Jonskem morju. — Pritok zahodne Morave, izvirajoč v

črnogorskih gorah. — 7. Enakozvočje končnih zlogov pri pesmih. — Drug izraz za slanino. — 8. Kralj planinskih ptic. — Oseba iz stare zaveze, znana po palici, ki je ozelenela.

Pod vsako številko morate najti dve dvo-zložni besedi. Prvo besedo vpišite v levi kvadrat, drugo v desni. Če boste vse besede pravilno našli in vpisali, boste videli, da dobite iste besede in v istem vrstnem redu, če jih čitate navpično. Štirje kvadrati so zvezani s pikčastimi črticami. Tam (pod I.) zapišite vodoravno in navpično sodobno prošnjo človeštva. Prošnja sestoji iz treh besed, ki ima vsaka tri črke. Bom videl, če boste zadeli pravo.

Rešitve mi pošljite najkasneje do 30. septembra t. l. na naslov: Uredništvo »Naše moč« — Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

Želeč vam vsem obilo sreče pri reševanju nagradne naloge

vas toplo pozdravlja

br. Ivo.

Ilustracije in kličej dajo reklami šele pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte samo offsetni tisk, ki vseh najcenejši!

*Kamenotisk
Knjigotisk - Ba-
krotisk-Klišarna
Litografija
Fotolitografski
oddelek, kjer je
atelje za barv-
no fotografijo v
naravnih barvah*

LJUDSKA TISKARNA
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6

Varčevanje. »Varčevanje je v naših časih vse bolj potrebno. Jaz na primer sem nehal piti in prihranim mesečno najmanj 3000 lir.« — »Zelo pametno. Jaz si mesečno prihranim celo čez 3000 lir. Pijem pač cviček namesto šampanjca.«

Pred sodiščem. Sodnik na razpravi iz sodnih spisov ugotavlja potek zločina in na kraju reče obtožencu: »Kajne, tatvino ste točno tako izvršili, kot sem vam pravkar opisal?« — Obtoženec: »Ne, gospod sodnik, tako ni bilo, a priznati moram, da tudi vaša tehnika ni slaba.«

Norec pravi v svojem srcu:
Ne bom se zavaroval! — ker pač nima ljubezni.

Sodobna stava. Prvi: »Če ne verjameš, pa staviva!« — Drugi: »Za koliko?« — Prvi: »Za pet odrezkov krušne karte.«

Izkupil jo je. On: »Tako ste bladni, kot da bi bili rodod s severnega tečaja.« — Ona: »Vi ste pa očitno rodod iz Afrike.« — On: »Kajne, mislite, zaradi moje vroče ljubezni?« — Ona: »Ne, pač pa zaradi tega, ker ste tako podobni opici.«

Moder odgovor. Gospodarski strokovnjak Bertran de Bourdone je bil med drugim tudi nekaj časa predsednik Vzhodnoindijske družbe. Prav takrat so dohodki te družbe občutno padali, medtem ko se je Bertranovo premoženje vidno večalo. Člani družbine uprave so zaradi tega naslovili na Bertrana pismo in ga vprašali, kako naj si to tolmačijo. Bertran jim je odgovoril: »Dragi gospodje! Stvar je povsem enostavna. Svoje gospodarstvo vodim po svoji lastni uvidevnosti, družbino pa moram voditi po navodilih družbine uprave.«

Nagrade za julijsko križanko

Žreb je določil sledečih deset pravih rešitev za nagrado:

1. Kralj Matjaž, dijak, Ljubljana, Vrhovčeva 8.II., desno;
2. Tul Ivan, posestnik, Loka 60, p. Črnomelj;
3. Strukelj Lovrene, progovni delavec, Gradac v Beli Krajini;
4. Baraga Ivan, žel., Dol 40, p. Borovnica;
5. Premerl Niko, dijak, Karlovac, žel. kol.;
6. Župnišče, Škocjan pri Mokronogu;
7. Brule Franc, pos. sin., Gor. Kronovo 6, p. St. Peter pri Novem mestu;
8. Šoba Amalija, zas., Ljubljana, Stan in dom;
9. Šemrov Majčica, dijakinja, Ravnik 1, pošta Hotedršica pri Logatcu;
10. Debeljak Ludvik, absolvent mešč. šole, Vinice 32, p. Sodražica.

Vsi navedeni bodo dobili darila do konca meseca avgusta 1941.

Opomba: Na tozadevna vprašanja pojasnjemo, da nam je najbolj ustrezno, če reševalci križanko prerišejo na kakršen koli papir, ne pa da jo iz lista izrezujejo ter si tako list pokvarijo.

Večina za parlament. Briand in Stresemann sta se nekoč peljala skupno v pariško okolico na sprehod. Avto naleti na trop ovac, ki se nikakor niso hotele umakniti s ceste. Avto se je moral ustaviti, Briand pa: »Oh, kako sijajna večina za parlament!«

Poslednja želja. Sodnik: »Obsojeni ste na sedem mesecev zapora, ki ga morate takoj odsesti. Imate kako željo?« — Obsojenec: »Prosil bi vas, da sporočite moji ženi, da me pred 15. marcem 1942 ne bo k večerji.«

Smotrno varčuješ, če se pravilno zavaruješ!

Vzoren soprog. »Miha, ali se ti z ženo nikoli ne prepiraš?« — »Nikoli! Če sva različnega mnenja, rečem samo: Mir! in nato ne zinem niti besede več.«

Iz šole. Nadzornik: »Povej mi kakšen stavek iz sv. pisma!« — Učenec: »In Judež je šel ter se obesil.« — Nadzornik: »Dobro, a znaš še kakšnega, bolj pomembnega?« — Učenec: »Pojdi in stori tudi ti tako!«

Previdnost. »Kaj, glasovir nameravate prodati! Kaj bo pa rekla vaša hčerka, ki ji je klavir edina zabava?« — »Kaj bo rekla hčerka, ne vem. A včeraj sem slučajno opazil, da si je naš sosed na nasprotni strani ulice nabavil revolver.«

Odkritosrčnež. Tonček gre gospej Klavori voščiti za god. Mati mu da seboj šopek rož. Gospa Klavora sprejme šopek in — kot je že to pri gospeh navada — reče: »Saj bi ne bilo treba!« — Tonček: »Tudi naš ata je tako dejal, a mama so rekli, da spada to k oliki.«

Zahvala

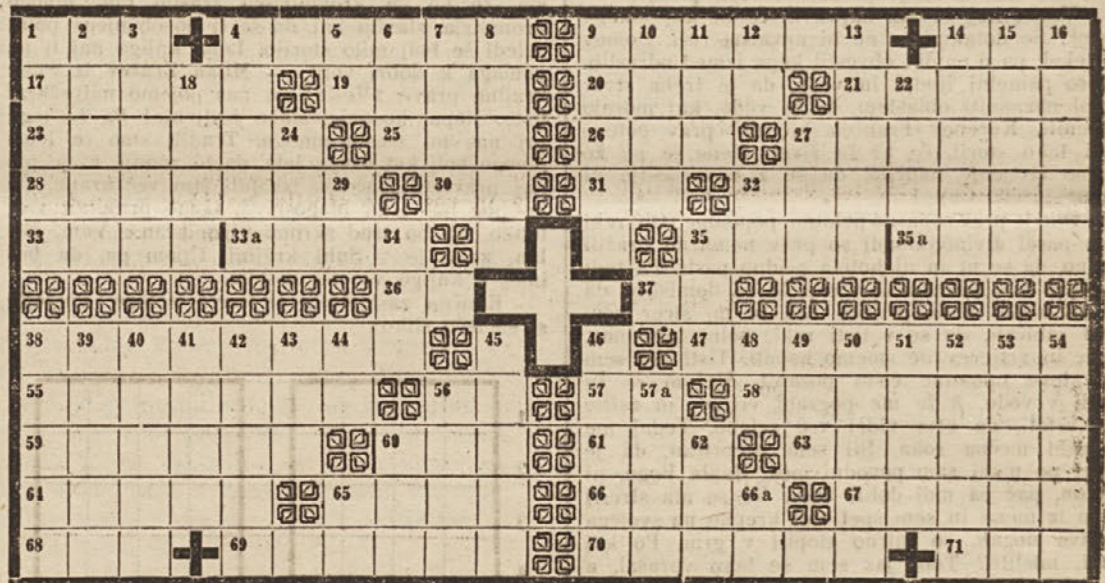
Podpisani Jere Franc, Ljubljana, Streliška ulica 10, se Uzemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, najlepše zahvaljujem za točno in takojšnje izplačilo posmrtnine po moji pokojni mami Franciški Jere. To koristno zavarovanje vsakomur najtopleje priporočam.

Jere Franc, s. r.

Vodoravno: 1. Kralj zveri. — 4. Priroda. — 9. Činitelj, ki nam po verskem nauku pomaga k popolnosti. — 14. Najvišje bitje. — 17. Med pohištvu spada. — 19. Arabski knežji naslov. — 20. Konec molitve. — 21. »Živio« po špansko. V našem časopisju je v poročilih iz Španije ta klic večkrat čitati. — 23. Cerkevni obred k sedmemu zakramentu. — 25. Večje naselje. V mestih tudi večji nezazidani prostor, mnogokrat s prodajalnici. — 26. Iz veka v vek teče in ne moreš ga ustaviti. — 27. Utrujen (po srbohrvaško). — 28. Svetniški papež, ki goduje 13. julija. — 30. Brezpomembna beseda, katere prva črka je prva črka besede, ki pomeni nekaj, kar ima vsakdo, druga črka pa prva črka besede, ki jo najdete pod 17. vodoravno. — 31. Izgovori črko m zvočno! — 32. Oblika glagola moči, spredaj pripadajoči osebni zaimek. — 33. Boleča raza na koži. — 33a. Ploskovna mera. — 35. Slovenski vseučiliški profesor, znani bogoslovni pisatelj. — 35a. Cesarstvo v Zadnji Indiji pod francoskim varštvom. — 36. Predlog; tudi reka v zahodni Sibiriji. — 37. Domnevana premica, okoli katere se vrtili kako telo; v naših časih se rabi izraz tudi v mednarodni politiki. — 38. Pridevnik, ki pove, kakšne barve las ima kdo. — 47. Tiskovno podjetje. — 55. Grška boginja maščevanja, ki je baje imela peruti, namesto las kače, v rcki pa baklo. — 56. Osebni zaimek. —

57. Kazalni zaimek. — 58. Del sv. maše, ki sledi neposredno besedilu (latinski izraz). — 59. Tekmeci; izraženo s tujko. — 60. Leseno orodje, ki ga rabijo n. pr. pri cepljenju lesa. Tudi pri telovadbi poznajo ta izraz. — 61. Gričevje (do 300 m visoko) v brunšviški pokrajini v Nemčiji, znano po svojih solnih vrelcih. — 63. Keltski duhovnik pri starih Galcih in Britancih. — 64. Postavi po vrsti črke, ki dajo brezpomembno besedo. Črke so pa sledeče: Prva je enaka prvi črki besede pod 20. vodoravno; druga je enaka četrti črki besede pod 28. vodoravno; tretja je enaka prvi; četrta je enaka zadnji črki besede pod 27. vodoravno; peta je enaka drugi črki pod 1. vodoravno. — 65. Ročni voz na dve kolesi, navadno za prevažanje krme; beseda pomeni tudi napravo v hlevu, iz katere živina je. — 66. Del pete na nogi. — 67. Brezpomembna beseda, ki jo sestavi iz sledečih črk: Prva je enaka prvi pod 64. vodoravno; druga je enaka tretji črki v besedi pod 23. vodoravno; tretja je enaka četrti črki pod 64. vodoravno; četrta je enaka prvi črki pod 27. vodoravno; peta je enaka prvi črki besede pod 14. vodoravno. — 68. Lepota, ki nas očara. — 69. Poljsko mesto ob reki Dunajec, sedež škofije. — 70. Starogrški izdajalec, ki je postal za vse večne čase poosebljenje izdajstva sploh. — 71. Ljubek naziv za očeta.

Navpično: 1. Pekovsko orodje. — 2. Staro ime za Ljubljano. — 3. Goljušan. — 4. Kraj na Gorenjskem blizu Kranja. — 5. Izraz pri kvartanju. — 6. Nemška beseda za urad. — 7. Vrelci. — 8. Mestece v grški pokrajini Argolis-Korint. — 9. Domača žival; tudi ime znanega hrvatskega politika. — 10. Muslimanski duhovnik. — 11. V gozdu raste. — 12. Osebni zaimek. — 13. Lešena planinska staja za živino; tudi znana planinska kočja pri Planici na Gorenjskem. — 14. Angleški lord-pesnik na prelomu 18. in 19. stoletja. Pozor! Črka i bi se pravilno morala pisati z y. — 15. Vrsta jedi. — 16. Beseda, ki pomeni toliko kot: presunem, pretresem (n. pr. z govorom). — 18. Del telesa. — 22. Spremeni eno samo črko v besedi pod navpično 18. in dobil boš ime znamenitega mesta. — 24. Grška beseda za zrak. Prav lahko jo najdeš, če pomisliš na aeroplan. — 27. Reka, ki se pri Jasenovcu izliva v Savo. — 29. Kazalni zaimek. — 32. Predlog. — 34. Prijeten sport v prirodi. — 35. Konica; tudi oznaka, pod katero pisatelj je znani režiser slovenskega Narodnega gledališča. — 38. Siromak. — 39. Rastlina (manj znana pod tem imenom); tudi vrsta pisalnih strojev za potovanje. — 40. Kovinski delavec. — 41. Judov sin (1. Mojz. 38), ki so ga ubili, ker se je pregrešil zoper čistost. — 42. Francoska beseda za telovnik (po francosko zapisan); pri nas je bolj znana, kadar pomeni britvico. — 43. Zlog, sestavljen iz tehle črk: Prva

je obenem prva črka besede pod 1. vodoravno; druga je tretja črka besede pod 45. navpično; tretja je druga črka besede pod 9. vodoravno. — 44. Dva enaka samoglasnika, ki prvačita v abecedi. — 45. Glavno mesto Ukrajine. — 46. Glavno mesto neke balkanske države. — 48. Kraj pri Ljubljani. — 49. Huda jeza. — 50. Beseda, ki se rabi za označbo razmerja čistega zlata pri zlatih predmetih. — 51. Tonski način v glasbi. — 52. Razvalina, povedano s tujko. — 53. Ponosit, a nima biti na kaj. — 54. Izraz, ki pomeni, da nekdo ob gotovem dogodku ni bil navzoč. Na sodišču je ta izraz pogosto čuti. — 56. Moško ime, v sorodu s slovensko besedo, ki pomeni nekaj, po čemer vsi hrepenimo. — 57a. Ime mnogih norveških kraljev. — 60. Vladarski naslov pri Mongolih. — 62. Velelnik, ki pomeni isto kot: Umiraj! — 65. Kratica za utežno mero. — 66a. Kazalni zaimek.

Rešitev gornje križanke nam pošljite najkasneje do 30. septembra 1941 na naslov: Uredništvo »Naše moč« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice. — Deset izžrebanih pravih rešitev bo nagrajenih z lepimi knjigami.

Med prijateljicami: Slava: »Veš, včeraj smo proslavili moj petindvajseti rojstni dan.« — Zora: »No, saj je bil pa tudi skrajni čas.«

Jože Vašlic:

Naša moč iz naroda in vere

»Školjka na morskem se dnu razbolela je, v biser je stisnila svojo vso bol...«

(Oton Župančič, Duma.)

Trpljenje je najbogatejša preizkušnja za človeka. Šele trpljenje na Golgoti, kjer umre vse, kar je telesnega, posvetnega v nas, da se reši duša, je prava pot k Vstajenju, kakor je to nam vsem v zgled in opomin izpričal najveličastnejši Kristus pred dva tisoč leti. V trpljenju se krešejo in plemenitijo značaji in grade zares močne in velike osebnosti. Ne zametajmo torej trpljenja, ker ono nas utegne šele prav osrečiti! »Slabi ljudje delajo hude čase,« je spoznal že Slomšek. Boljši časi pa pridejo vselej le po boljših ljudeh. Lahko bi izboljšali še tako vnanje, tehnične razmere in prilike življenja, človek pa bi ostal neizpremenjen v svoji živalski sli in sebičnosti — nič ne bi napredoval. Vsako trajno izboljšanje razmer v človeški družbi, vsak novi red pride le po boljšem povprečnem človeku, po novem človeku. Tega novega človeka pa bo izklesalo le novo spoznanje, ki bo prišlo po težkih preizkušnjah in trpljenju.

Šele pomanjkanje, izguba, stradanje kake življenjske vrednote nam odpre oči za njeno resnično dragocenost, da jo potem prav cenimo, varujemo in branimo, da se je prav veselimo in zavedamo. Res je tako, kakor je zapisal že Mickiewicz in za njim spoznal naš Cankar: vsako dobro in vrednoto začnemo ceniti šele tedaj prav, ko jo izgubimo — »Domovina, ti si kakor zdravje!« Zdravje navadno zaceni šele na bolniški postelji. — Vojne strahote niso onesrečile le nekatere, če tudi tega bolj kot drugega, onesrečile so vse, a tudi splošno trpljenje, ki je s tem v zvezi, je smiselno in gotovo v računih božje Previdnosti. Morda smo le preveč vsak iskali sebe in premalo cenili in ljubili ter se zavedali naše skupnosti, medsebojne povezanosti v narodu, ki sme od nas tudi kaj zahtevati v dobro vseh. Morda je bil naš odnos do Boga le prevnanji, brez globljih notranjih nagibov in v duši živo začutenih potreb. Zato je prišla preizkušnja.

Zivimo v veliki, nemirni dobi, ki v resnici zahteva in kuje v trpljenju, ki ga pošilja, tudi velike ljudi. Presnavlja se družba in človek v njej. Nalik biserom v školjki bo to trpljenje, ta bolelost utrdila in dvignila vse resnične, nujne človeške vrednote, da bodo kot trdni podporniki v zgradbi novega človeka. Vse kaže, da se bo bodoči človek moral končno povrniti nazaj k narodu in k veri, tema vrelcema naše duhovne moči.

Narodna zavest pa je v tesnem stiku z versko zavestjo, obe sta med seboj trdno in živo povezani in v svoji vzajemnosti tudi pravilno uravnava naše razmerje do sočloveka, do družbe, t. j. našo socialno zavest. Medsebojnosti teh osnovnih, naravnih vrednot človeštva se bomo menda šele po tej vojni vihrji prav zavedali. Ze danes se je v hudih preizkušnjah marsikdo potrkal na prsa in izrekel svoj kes, da ni pri svojem delu bolj upošteval narodne skupnosti, da ni bolj utiral »bratovskih solza« in skrbel za dobro te skupnosti v svoji sebičnosti. Da ni živel po božjih in cerkvenih zapovedih, kakor bi bilo v skladu z njegovim človeškim dostojanstvom, ko mu je morda zdaj vse to onemogočeno.

Človek je po naravi pripadnik določene naroda in nikogar ni, ki bi mogel ta naravni red spremeniti. Treba je le, da se te pripadnosti bolj in bolj zave in po tej usodni skupnosti po krvi sorodnih soljudi uravna vse svoje življenje in delovanje. Narodna skupnost terja marsikaj, kar morda ni v vidnem skladu z željami posameznih udov, pa se je vendarle treba podrediti, žrtvovati. Naša moč je le v strnjeni narodni skupnosti. Če je ta načeta, zrahljana ali celo razbita, trpi tudi rast posameznega uda vsakega naroda, njegova duša in telo hkrati.

Človek pa je prav tako že po naravi krščanski, to je res človeško in ne mar samo živalsko bitje. Kot tak ima svoje človeško, to je duhovno dostojanstvo, ki ne sme biti nikdar onečaščeno in oskrunjeno. To je teženje vsakega človeka, pa naj se ga zaveda ali ne. Ko pride čas, ki to duhovno dostojanstvo človeka tepta, kakor to vidimo danes, začuti v sebi odpor in gnus proti takemu ravnanju. Priznavanje nečesa višjega, božjega v nas in izven nas, priznavanje Boga in njegove svetosti je samoobsebnostno prepričanje slednjega človeka, četudi nezavestno in ne ob vsakem času.

Zato bomo slej ko prej, posebno pa v teh hudih časih, ki jih naš človek in malone vsak Evropejec preživlja, zajemali predvsem novih moči iz naroda in vere, da se bomo tako prav usposobili za novo življenje, novi red. Iz teh pravirov naše osebnosti bomo črpali tisto moč, ki nas bo uravnovesila, notranje bogatila in resnično storila boljše, naprednejše ljudi, vredne posrednike med narodno preteklostjo in bodočnostjo na tem koščku zemlje. Pri tem pa bomo vse to trpljenje, ki nas je že in morda še bo obiskalo, obrnili k dobremu in najboljšemu v nas in v našem narodu, k ponotranjenju naše osebnosti in našega življenja, kar je gotovo tudi smisel te »šibe božje«, ki nas sedaj tepe, da se tako kar najbolje pripravimo za lepše, dostojnejše in bolj krščansko življenje.

V vseh zavarovalnih zadevah

vam najbolje postreže

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI.

Njeni zastopniki se nahajajo v sleherni župniji. Vsak čas se lahko z zaupanjem na nje obračate.

Vrednote se spreminjajo. Ada: »Ivana ne pogledam več. Ta domišljavec mi je rekel, da sem gos.« — Mila: »Ne vem, čemu bi bila užaljena. Ali veš, koliko je dandanes gos vredna?«

Ni eno in isto. Sinko: »To je vendar eno in isto, diskrecija ali molk?« — Oče: »Ne, ni isto. Diskrecija je častna zadeva, molk je pa v današnjih časih zlato.«

TUDI V SEDANJIH RAZMERAH

JE ZAVAROVANJE

KARITAS

NAJPRIMERNEJŠA OBLIKA STAROSTNE PRESKRBE, OSKRBE DOTE IN POSMRTNINE.

Prekanjenec. Mati: »Sedaj bomo morali varčnejše živeti. Oče se je odpovedal cigaretam in pišči, jaz ne grem več v slaščičarno, kako boš pa ti štedil, Mirko?« — Mirko: »Jaz? V šolo ne bom več hodil!«

Pri zobozdravniku. Bolnik: »Koliko zahtevate, če mi izderete zob?« — Zdravnik: »Dvajset lir!« — Bolnik: »Toliko? Saj se vendar komaj nekaj minut zamudite!« — Zdravnik: »Če želite, lahko za isto ceno traja tudi pol ure.«

Ali ste že zavarovali zoper požar tudi pohištvo, obleko, vozove?

Res trdo meso. Pepček: »Mama to meso vrača. Pravi, da je trdo kot podplat in da bi si z njim lahko zakrpala čevlje.« — Mesar: »No, zakaj si jih pa potem ni z njim zakrpala?« — Pepček: »Saj bi si jih, pa žebli ne gredo skozi.«

Iznajditelj. Prva: »Veste, moj mož je naravnost genialen izumitelj!« — Druga: »Ni mogoče! Kako pa to?« — Prva: »Da, da! Vsak dan iznajde sto novih izgovorov, da lahko odide zvečer z doma.«

V restavraciji. Gost: »Tale zrezek je kot bi človek grizel podplate.« — Natak: »Morate že vedeti. Jaz ne vem, ker podplatov še nikoli nisem grizel.«

Na sodniji. »Obtoženi ste, da ste udarili natakarja z nekim trdim predmetom po glavi, ko vas je postregel. S kakšnim orožjem ste ga?« — »Z dunajskim zrezkom sem ga vsekal, gospod sodnik!«

Visoka cenitev. »Ali meniš, Vida, da me Rudi res ljubi. Včeraj sem namreč stala neopažena za vama in sem slišala, ko ti je rekel, da me visoko ceni.« — »Seveda je rekel to, draga Olga. Govorila sva namreč o tvojih letih.«

Izložbena okna in drugo steklo zavarujemo zoper škodo po razbitju

Pameten snubec. Snubec: »Vašo gospodično hčerko ljubim, gospod generalni ravnatelj, in vas prosim za njeno roko!« — Generalni ravnatelj: »In kakšni so vaši izgledi za bodočnost?« — Snubec: »Sijajni, gospod generalni ravnatelj, samo če pristanete na poroko...«

Dober svet. Neka za glasbo vneto gospodična prosi slavnega mojstra Rubinsteina, naj ji odkritosrčno pove, ali naj se posveti glasovirju ali ne. Ko je pred njim odigrala neko glasbeno točko, ga boječe vpraša: »Kaj mi tedaj svetujete?« — Mojster: »Gospodična, čimprej se omožite!«

Zarekel se je. Na nekem protialkoholnem zborovanju je rekel predavatelj med drugim: »Kadar vidim mladino prihajati iz gostiln, se mi v dnu srca zasmili in najraje bi ji zaklical: Mladina, ti nisi na pravi poti. Vrni se, dokler je še čas!«

Dobra vzgoja. Mihec je pri jedi izbirčen. Mati mu prigovarja in prigovarja, naj vendar sne ves močnik s krožnika. Oče: »Tako ga ne boš vzgojila. Vsak človek, čeprav še tako mlad, ima pravo voljo in to je treba predvsem upoštevati.« — Mati: »Potem ga pa ti vzgajaj!« — Oče: »Mihec, svobodno se odloči: Ali boš snedel močnik, ali pa jih dobiš, da si jih boš za vedno zapomnil.«

